

Asia: VN/32974/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Lausunnonantajan lausunto

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Oppimisen tuen muutostarve on tarpeellinen ja esitys selkiyttää kokonaisrakennetta. Esityksen tavoite vähentää kirjaamista ja hallinnollista työtä on kannatettava.

Aikataulu on hyvä ja uusi toimintamalli kannattaa ottaa käyttöön lukuvuoden 2025-2026 alusta.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

Esityksessä oppilaan tukemisen keinot ovat melko suppeita, keskittyen lähinnä aineiden oppisisältöjen ja opetussuunnitelman tavoitteiden tukemiseen, eli ns. didaktiseen näkökulmaan. Oppiminen on monimutkaisempi prosessi, joka vaatii opettajan lisäksi myös muiden alojen ammattilaisten vahvempaa roolia heti alkuvaiheessa.

Ehdotamme oppilaan tukitoimien jaottelua kahteen osaan:

Osa 1: Opetussuunnitelman ainekohtaisten sisältöjen ja tavoitteiden oppimisen tukeminen

Tämä tuki olisi lähinnä opettajien ja erityisopettajien antamaa didaktista ja pedagogista tukea. Tukimuotoina olisivat esityksessä mainitut tukiopetus, erilaisten havaintovälineiden käyttö, osa-aikainen erityisopetus ja erityisluokkamuotoinen opetus. Osaan 1 tukitoimien vastuuhenkilöt olisivat opetuksen järjestäjän oma henkilökunta.

Osaan 1 tulee kehittää valtakunnallisia laatumittareita resurssien ja vaikuttavuuden mittaamiseen, jotta kirjauskäytännöt yhdenmukaistuvat.

Osa 2: Oppilaan oppimiskyvyn tukeminen

Oppimiskyvyn tukeminen vaatii hyvinvointialueen oppilashuoltoryhmän ammattilaisten resursseja. Oppimiskyvyn alentumisen taustalla voi olla sosiaalisia, terveydellisiä tai oppilaan elinympäristöön liittyviä huolia.

Opettajien ja rehtoreiden vastuulla olisi havainnointi ja moniammatillisen ryhmän koolle kutsuminen, joka määrittelee oppilaskohtaisesti vastuuhenkilöt hyvinvointialueelta.

Ennen lakiesityksen viimeistelyä tarvitaan hyvinvointialueen ammattilaisten näkemys rooleista ja resursseista.

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Termit "ennakoiva tukitoimi" ja "oppilaskohtainen tukitoimi" eivät kuvaa riittävän selkeästi eroa tukitoimien välillä. Lausunnossa ehdotetaan termejä "yleiset tukitoimet" ja "tehostetut tukitoimet".

Ennakoivassa tuessa (yleinen tukitoimi) tulisi tarjota alueellista konsultaatiotukea opetuksen järjestäjille ja kouluille, jotta yksittäisellä opettajalla, erityisopettajalla tai rehtorilla olisi käytettävissään ryhmä, josta voi saada tukea. Monet Suomen kouluista ovat pieniä, joissa ei ole esim. alakoulussa rinnakkaisluokkaa tai yläkoulussa saman aineen kollegaa.

Ylöspäin eriyttämisen tulee olla osa tukimallia ja esitystä. Tähän tulee kehittää valtakunnallisia mittareita ja rahoituksen ohjaavia keinoja.

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Termit "ennakoiva tukitoimi" ja "oppilaskohtainen tukitoimi" eivät kuvaa riittävän selkeästi eroa tukitoimien välillä. Lausunnossa ehdotetaan termejä "yleiset tukitoimet" ja "tehostetut tukitoimet".

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Esityksessä määriteltiin tarkkoja rajoja opetusryhmien muodostamiseksi, mikä voi rajoittaa opetuksen järjestäjiä oppilaan tuen antamisessa. Määritelmään tulee sisällyttää joustotoimenpiteitä, kuten ohjaajapalvelut, jakotunnit ja osittainen erityisopetus.

Uudessa laissa on määriteltävä tarkemmat ohjerajat seuraaviin:

- Milloin tukiovetusta on annettu tarpeeksi, milloin oppilas siirtyy oppilaskohtaiseen tukitoimeen (tehostettu tukitoimi)
- Esityksessä ennakoivassa tuessa (yleinen tukitoimi) mainittu tukiovetus, opetuskielen tukiovetus ja lyhytaikainen erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä. Valmiissa laissa tulisi

mainita myös muita opetuksen järjestäjän nykyisin käyttämiä tukitoimia, mm. ohjaajapalvelut, pidennetty vastausaika, apuvälineet.

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

Valtion osuuden lisäykset tulee osoittaa opetuksen järjestäjälle korvamerkittynä toimialalle, joka vastaa perusopetuksesta / esiopetuksesta. Muussa tapauksessa yleinen valtion osuus saatetaan kunnissa käyttää muihin kustannuksiin.

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

-

Korsimo Janne
Ruskon kunta - Ruskon kunta / koulutoimi